

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ			
ПРИМЉЕНО: 09.10.2017			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
08	3704		

**УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
КРАГУЈЕВАЦ**

**Предмет: Извештај о оцени урађене докторске дисертације
кандидата Борислава Галића**

Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу од 13.9.2017. године, а имајући у виду предлог Наставно-научног већа Правног факултета у Крагујевцу, Одлука бр. 2612/13.2.1 од 11.9.2017. године, образована је Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата *Борислава Галића* под називом "*Подела власти у Уставу Републике Србије из 2006. године – кључни принцип организације власти*", у следећем саставу: **др Радоје Брковић**, редовни професор, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, ужа радно-правна научна област (председник комисије), **др Јелена Вучковић**, доцент, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, ужа уставно-правна научна област (члан) и **др Милан Пилиповић**, доцент, Правни факултет, Универзитет у Бања Луци, ужа научна област Уставно право (члан).

На основу увида и анализе урађене докторске дисертације, Комисија подноси Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Крагујевцу следећи:

ИЗВЕШТАЈ

I. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Основни биографски подаци

Кандидат Борислав Галић је рођен 29.05.1970. године у Книну, Република Хрватска од оца Миленка и мајке Бранке. У Београду живи од 1971. године, где је завршио основну и средњу школу. Правни факултет у Београду је уписао школске 1989/90, а дипломирао 1994. године, чиме је стекао стручни назив дипломирани правник.

На Институту безбедности МУП-а Републике Србије, завршио је специјалистичке студије државне безбедности 1997. године, а у Министарству правде Владе Републике Србије положио је правосудни испит 1998. године.

Кандидат је магистрирао на Факултету за менаџмент у Зајечару, Универзитет "МЕГАТРЕНД" у Београду 2010. године, када је одбранио магистарску тезу под називом "Остваривање јавног интереса у јавним предузећима са посебним освртом на Ј.П. Железнице Србије – економско-правни аспект".

Одмах по завршетку основних студија, почео је да ради у адвокатској канцеларији у Београду као адвокатски приправник од 1994. до 1996. године, а од 1996. до 2000. године.

као правни саветник у МУП-у Републике Србије – Ресор државне безбедности. После тога је био ангажован као руководилац службе правних, општинских и кадровских послова у предузећу "Минел-Елво" из Београда у периоду 2000-2001, а функцију шефа кабинета начелника Ресора државне безбедности МУП-а Републике Србије, обављао је 2001. и 2002. године. После тога, у периоду од 2002. до 2003. године, обављао је функцију шефа Катедре за правно-безбедносне науке на Институту безбедности МУП-а Републике Србије. За заменика јавног тужиоца у Другом општинском јавном тужилаштву у Београду изабран је 2003. године, где је радио до 2004. године, када је од октобра исте године до септембра 2009. године, обављао функцију правног консултанта за област јавних набавки у Градској установи – Спортско-рекреативни центар "Пионирски град" у Београду.

Од новембра 2007. па све до данас, ради у ЈКП "Градска чистоћа" Београд, где је обављао неколико руководећих функција, а сада ради као помоћник генералног директора за правне послове. У току 2007. године вршио је функцију помоћника директора "Genex apartmani" у оквиру компаније "INTERNATIONAL CG". Од стране Владе Републике Србије, постављен је 2009. године за председника Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки, а 2010. године изабран је од стране Народне скупштине Републике Србије за председника исте Комисије у складу са новим законским прописима. Ова Комисија је представљала самостални независни орган у систему државних органа Републике Србије.

По завршетку основних студија на Правном факултету у Београду, обављао је велики број послова и функција. Био је члан радне групе Министарства финансија за израду Закона о јавним набавкама, Централне испитне комисије Министарства финансија за полагање испита ради стицања сертификата за службеника јавних набавки и члан Управног одбора Twining пројекта "Јачање јавних набавки у Србији под покровитељством Европске Комисије".

Кандидат Борислав Галић је показао изузетно велику склоност ка даљем усавршавању, јер је одмах по завршетку студија, обављао доста послова у различитим и веома значајним државним службама – МУП Републике Србије (Ресор државне безбедности, Институт безбедности), Друго општинско јавно тужилаштво у Београду, Градска установа – Спортско-рекреативни центар "Пионирски град" у Београду, ЈКП "Градска чистоћа" Београд, "Genex apartmani", Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки. Био је члан радне групе Министарства финансија за израду Закона о јавним набавкама, Централне испитне комисије Министарства финансија за полагање испита ради стицања сертификата за службеника јавних набавки и члан Управног одбора Twining пројекта "Јачање јавних набавки у Србији под покровитељством Европске Комисије".

Такође, треба нагласити да је кандидат Борислав Галић показао велико интересовање за даље усавршавање и стицање неопходних знања, као и усмерење у правцу стручних и научних питања која се тичу организације власти (начело јединства и поделе власти), учествујући на бројним научним и стручним скуповима, округлим столовима, трибинама и слично. Веома је запажено његово вишегодишње учешће на Копаоничкој школи природног права, путем бројних дискусија на одговарајућим катедрама, као и раду који је објавио 2014. године. Посебно је исказао интересовање за област Уставног права и политичких институција, тако да је у својим радовима, као и у предложеној дисертацији, указао на одређене негативне појаве у организацији власти, неподударање између нормативног и стварног и врло чест раскорак реалног живота у односу на норме садржане у највишим правним актима. Због тога је настојао да укаже на опасности по уставни поредак због непоштовања устава, као уопште у свету, тако и, посебно, у нашој земљи, што све чини научну област предметне дисертације.

2. Научноистраживачки рад кандидата

2.1. Национални и међународни научни скупови

Кандидат Борислав Галић је учествовао на следећим научним скуповима са поднетим и објављеним рефератима:

1. ГАЛИЋ, Борислав, Утицај глобализације на суверенитет Републике Србије и држава у окружењу, Свет рада, Vol. 11, број 6/2014 стр. 690-707 - Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини (M63)
2. ГАЛИЋ, Борислав, Реституција (враћање) имовине црквама и верским заједницама – услов европских интеграција Србије, Свет рада, Vol. 11, број 4,5/2014, стр. 810-827 - Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини (M63)
3. БАТАВЕЉИЋ, Драган, ГАЛИЋ, Борислав, Нато бомбардовање СРЈ и његов утицај на кршење еколошких права грађана Републике Србије, Правни живот, књига 571, број 9, 2014, страна 431-452 - Рад у водећем часопису националног значаја (M51)

II. ОЦЕНА РАДА (Критеријуми Правилника Универзитета у Крагујевцу о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, Прилог бр. 2, тачка 2)

1. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у научној области

Егзистенција и будућност савременог света су, на почетку трећег миленијума, више него икада доведени у питање. Таква забринутост има своје разлоге, пре свега, у неадекватној политичкој, тј. државно-правној организацији друштва. У досадашњој светској историји су постојали бројни модели политичког организовања друштва, од којих је велики број потрошен и превазиђен, а таква је ситуација и са економским моделима друштвене производње. Због тога се, данас, свет суочава са неопходношћу сталних реформи, како не би остао у стању стагнације или, још горе, рецесије. У циљу даљег светског прогреса, проналазе се и нове форме организације и функционисања државних заједница, а избегавају се и напуштају класични и крути облици затворених (аутархичних, нефлексибилних) државних реалитета.

На потребу стварања нове светске политичке структуре, прво су указале Сједињене Америчке Државе, а придружиле им се тзв. уједињена Европа оличена у Европској Унији и Савету Европе. Ове две велесиле прокламовале су успостављање новог светског поретка путем јединственог механизма названог глобализација и транзиција. Процес глобализације врло брзо је захватио велики део држава, а посебно земље социјализма (највише земље Источне и Југоисточне Европе). Транзициони процеси захватили су прво политичку сферу којом се мења, не само поједино државно уређење, већ и глобални тип друштва. Економско-социјална сфера представља другу област коју је захватио процес транзиције и промена и овај процес се одвија паралелно са политичким (државно-правним) променама. Међутим, у свему томе треба бити веома опрезан, јер се такве промене и транзициони процеси могу посебно одразити на будућност и опстанак малих земаља. Наиме, креатори новог светског поретка треба да, најпре, одговоре на питање да ли је садашњи модел новог светског поретка

баш онај прави, који ће бити дугорочан и који ће донети просперитет целом свету? За предмет истраживања ове докторске дисертације је веома битно да се разреши дилема, који је облик организације државне власти најпогоднији за превазилажење бројних проблема у једном друштву, за обезбеђивање владавине права, узајамне контроле и ограничавање различитих грана власти, као и за стварања правне државе и стављање грађанина у први план одлучивања о егзистенцији и будућности друштва у коме живимо.

Целокупна историја власти представља основни фонд модерне политичке и правне науке, док је питање поделе власти, било и остало, један од најинтересантнијих и најзанимљивијих проблема савремене политичке науке уопште (а, пре свега, модерне науке уставног права). Наиме, сама власт је израз и последица неразвијеног, хетерономног и, нарочито, противуречног и класног друштва. Начело јединства власти представља посебан облик организације власти, који је настао и изградио се на основи критике поделе власти и негирања њене демократске и прогресивне вредности. Наравно, овде треба нагласити да се, у пракси, не налази, ни подела власти, ни јединство власти у идеално чистим облицима. Отуда се и не може говорити о апсолутној подели или о апсолутном јединству власти, јер у политичкој организацији сваке државе има и једног и другог.

Докторска дисертација "Подела власти у Уставу Републике Србије из 2006. године – кључни принцип организације власти" има за циљ да укаже на значај начела поделе власти у уставно-правној теорији и пракси савремених правних држава. Наиме, ово начело представља кључни принцип и основу организације државне власти и односа између три најважније гране власти - законодавне, извршне и судске. Да би се избегле, односно битно смањиле могућности злоупотребе власти, нужно је да државна власт буде тако подељена да све три гране власти буду самосталне у вршењу својих уставних функција, али и да се узајамно ограничавају и контролишу. Само се на тај начин може спречити концентрација власти у једној личности или једном органу и њено арбитарно вршење и постићи узајамна контрола и равнотежа у систему поделе власти. Ту, пре свега, мислимо на међусобни однос законодавне и извршне власти, као двеју власти политичког карактера. Овај однос у савременим правним државама представља централно питање организације власти, који утиче на сам карактер политичког система сваке државе. У парламентарном систему власти, у савременим правним државама, постоји релативно висок степен међузависности, узајамне контроле и равнотеже, који се задњих година све више нарушава због јачања улоге извршне власти која, као еманација парламентарне већине, доминира над парламентарном влашћу, често је свдећи на свој извршни, гласачки механизам. За разлику од односа ове две гране власти, судска власт је у свом раду аутономна у односу на друге две, у основи политичке власти и везана је само уставом и законом. Посебно је значајна улога уставних судова као чувара уставности и законитости, а тиме и уставног начела поделе власти.

Организација власти у Републици Србији према Уставу из 2006. године, спроведена на основу начела поделе власти, није била предмет интересовања већег броја домаћих аутора, о чему сведочи и мали број објављених монографских радова. Врло често се дешава да се у уставима, како домаћим, тако и страним, нормативно и стварно не подударују, већ да постоји раскорак између њих и да једно пише у уставу, а да у реалном животу имамо сасвим другачију ситуацију. То се дешавало и кроз уставну историју Србије, почев од доношења првог Устава модерне Србије из 1835. године, Сретењског устава, па све до данашњих дана. Управо, због тога, је неопходна једна свеобухватна научна анализа постојећег стања и односа различитих власти у Републици Србији према њеном важећем Уставу, како би се на време уочили проблеми у организацији власти и предложила нека нова решења у будућој уставној ревизији. Наравно, веома је битно да се сагледају постојећи друштвени односи (који се веома често мењају) у својој свакодневној динамици и да се пронађу одговарајућа решења, како би

се омогућило да уставу у нашој земљи трају што дуже, као што је то случај у неким другим земљама света (по неколико деценија или, чак, векова, уз одређене амандманске измене). Тиме ће бити испуњен један од основних захтева, који се односи на својства устава – да је он програмско-декларативни акт, којим се (иако је он, у основи, позитивно-правни текст) прописује садашње уставно стање, али представља и програм за будућност (од њега се очекује да важи дуго у будућности). У изучавању дефинисаног предмета истраживања, коришћена је релевантна литература из области уставног права, политичких институција, као уставне и националне историје.

Утврђивањем предмета истраживања, намеће нам се и питање разлога због којих се врши истраживање. Наиме, циљ сваког истраживања јесте сазнавање појава, својстава, суштине проблема и праксе у целини, а ради њиховог унапређења. Функција циља истраживања јесте да одреди ниво научног сазнања, који се може постићи истраживањем. Практични циљ изучавања ове теме се манифестује у систематизацији знања у овој области проучавања. У раду се тежи постизању одређених циљева, и то: 1) утврђивању услова под којима је донет Устав из 2006. године и њиховог утицаја на његову садржину; 2) давању свеобухватне анализе садржине овог Устава; 3) утврђивању правне природе Устава; 4) уочавању проблема у примени начела поделе власти у Републици Србији; 5) формулисању одговарајућих предлога о правцима могућих реформи и усавршавања уставног система наше земље у целини; 6) давању одређених предлога за прилагођавање позиције свих грана власти на нивоу државе Србије, као и на нивоу аутономних покрајина и локалних самоуправа. Тежња кандидата је била да се главна питања, која се односе на анализу овог Устава, истраже до нивоа научног објашњења. Резултати теоријског и емпиријског истраживања могу представљати ваљану основу за усмеравајућу активност приликом предузимања одређених радњи у поступку доношења будућних општих правних аката и спречавања одређених негативних друштвених појава. Ова докторска дисертација треба да попуни ту празнину у научном третирању поделе власти у Уставу Републике Србије из 2006. године, као кључног принципа за организацију власти у нашој држави. Поред посредних сазнања из доступне литературе, научних радова, публицистике, медија и слично, докторска дисертација кандидата Борислава Галића је, у највећем делу, заснована на његовом вишегодишњем истраживању.

2. Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области

Комисија сматра да докторска дисертација под називом *"Подела власти у Уставу Републике Србије из 2006. године – кључни принцип организације власти"*, кандидата *Борислава Галића*, представља резултат оригиналног научног рада у области уставног права. Дисертација је резултат самосталног рада кандидата, који аргументовано, систематично и критички изводи закључке о проблемима који су предмет истраживања. Докторска дисертација садржи све потребне елементе оригиналног, квалитетног, научног и стручног истраживачког рада. У складу са јасно дефинисаном темом и циљевима истраживања, а следећи научно засноване поступке, кандидат је аналитички приступио предмету истраживања, свеобухватно га сагледао и донео утемељене закључке.

Кандидат је проучио и користио обимну литературу из области која је предмет истраживања и, притом, показао неопходну умешност, критичност и способност за

самостални научни рад, бавећи се темом која захтева честу компарацију домаћих и упоредно-правних решења, а која (тема), до сада, није била предмет посебног истраживања.

Надоградња у деловима интересантним за област истраживања прилика које су претходиле доношењу овог Устава и утицале на његову садржину, може чинити потпуно ново истраживање у овој области, које би нашло своју примену у доношењу будућих највиших општих правних аката Републике Србије. Наравно, значајно полазиште за проучавање ове материје јесте и искуство других земаља, које представљају колевку парламентаризма и у којима принцип поделе власти представља, већ дуги низ година, искључиви начин организације власти. Сва досадашња истраживања, која су садржана и објављена у одређеним стручним и научним радовима, монографијама и публикацијама, послужила су кандидату да продуби своје вишегодишње истраживање и пружи одговарајући допринос будућој уставној ревизији и развоју уставног поретка Републике Србије. Такође, научни радови, истраживања, учешће на бројним научним скуповима, округлим столовима и трибинама, у којима се, на одређен начин, анализирају теме које су, на одређени начин, повезане са Уставом Републике Србије из 2006. године, послужили су као користан материјал и значајан ослонац за израду докторске дисертације кандидата Борислава Галића. На крају, потребно је истаћи да је проблематика доношења и мењања устава, уопште, веома динамична и жива материја, која се непрекидно мења, развија, прилагођава и усавршава, што свакако представља научни изазов за истраживача.

3. Преглед остварених резултата рада кандидата у научној области

Борислав Галић је у свом досадашњем научном раду објавио више радова из уставно-правне научне области.

1. ГАЛИЋ, Борислав, Утицај глобализације на суверенитет Републике Србије и држава у окружењу, Свет рада, Vol. 11, број 6/2014 стр. 690-707 - Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини (М63)
2. ГАЛИЋ, Борислав, Реституција (враћање) имовине црквама и верским заједницама – услов европских интеграција Србије, Свет рада, Vol. 11, број 4,5/2014, стр. 810-827 - Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини (М63)
3. БАТАВЕЉИЋ, Драган, ГАЛИЋ, Борислав, НАТО бомбардовање СРЈ и његов утицај на кршење еколошких права грађана Републике Србије, Правни живот, књига 571, број 9, 2014, страна 431-452 - Рад у водећем часопису националног значаја (М51)

4. Оцена испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Комисија сматра да докторска дисертација кандидата *Борислава Галића* под називом *"Подела власти у Уставу Републике Србије из 2006. године – кључни принцип организације власти"* у потпуности испуњава постављене захтеве у погледу обима и квалитета рада, с обзиром на тему која је пријављена и одобрена. Теоријска и практична истраживања у оквиру рада кандидата одговарају наслову докторске дисертације. Такође, може да се констатује међусобно поклапање одобрених циљева истраживања и циљева

постављених у раду, затим одобрених и примењених метода истраживања, као и одобрене и завршне структуре докторске дисертације.

5. Приказ структуре и садржаја израђене докторске дисертације

Рукопис докторске дисертације под називом *"Подела власти у Уставу Републике Србије из 2006. године – кључни принцип организације власти"* је обима 315 страница, од чега је 295 страница текста и 20 страница литературе, са 323 библиографских јединица и 446 фуснота.

Дисертација се састоји од основних поставки научног истраживања садржаним у уводу, затим четири дела са одговарајућим бројем глава, као и закључних разматрања. Делови рада носе следеће називе: Уводна разматрања (стр. 6-24), ДЕО ПРВИ - О подели власти (стр. 25-109), ДЕО ДРУГИ - Начело поделе власти у теорији и пракси Србије (стр. 110-141), ДЕО ТРЕЋИ - Подела власти у Уставу Републике Србије из 2006. године (стр. 142-245), ДЕО ЧЕТВРТИ - Проблеми примене Устава Републике Србије из 2006. године и потреба за његовом реформом (стр. 246-284) и Закључна разматрања (стр. 286-295).

Уочавањем проблема и подручја истраживања, већ се назначавала и предмет истраживања. У овом случају предмет истраживања и проучавања је подела власти у Уставу Републике Србије из 2006. године, као кључни принцип организације власти. Предмет и структура истраживања су обухватили, у првом реду, анализу организовања власти од античких времена, па све до данашњих дана. Притом је било речи о најранијим размишљањима о подели власти, као и о модерним размишљањима о овом начину организовања власти у једној држави, при чему се посебно указало на теорију поделе власти у појединим земљама. Том приликом је упоредна политичко-правна студија и компаративна анализа поделе власти у овим земљама дошла до пуног изражаја.

Предмет истраживања у овом раду, поред детаљне анализе начела поделе власти у теорији и пракси Србије у Средњем веку, па све до данас, била је посебно организација власти Србије у XIX и XX веку. Наима, Србија је због свог изузетно тешког међународног положаја, скоро петовековног робовања под Турцима и велике заосталости у односу на земље у свом окружењу, а и шире, имала веома специфичан уставно-правни развој. Овај уставни развој Србије се карактерисао доношењем великог броја устава, честим уставним променама, захтевима за прилагођавање правних прописа сталним променама друштвених односа, захтевима за општим реформама и уставним ревизијама (делимичним или потпуним) и слично. Најзначајнији и најобимнији део рада је посвећен подели власти у важећем Уставу Републике Србије, који је донет на православни празник Митровдан, 08. новембра 2006. године. Овај Устав је донет под веома специфичним околностима, без спровођења јавне расправе, на брзину, тако да највећи број посланика који су директно одлучивали о усвајању овог најважнијег, највишег, најапстрактнијег и најначелнијег општег правног акта, нису ни били упознати, на прави начин и у потпуности, са његовом садржином.

Због свега наведеног, овај Устав (често називан и "Митровдански устав") је од самог почетка изазивао бројне контроверзе међу правним теоретичарима и конституционалистима, политичарима, посланицима и другим носиоцима јавних функција, као и између представника појединих националних мањина. И поред свега тога, овај Устав је и до дана данашњег остао кодификован, тј. на њега није донет ни један једини амандман, иако је за то

било исувише много захтева (како оправданих, тако и неоправданих). То је, поред осталог, један од основних разлога одређивања за ову изузетно значајну тему, са циљем да се укаже на најважније карактеристике начела поделе власти, начин његовог спровођења у уставној пракси и политичком животу Републике Србије, степен поклапања, тј. одступања нормативног од стварног и слично. Чињеница је да је ово, до сада, неистражена и врло широка тема, да се кандидат упустио у једну веома сложену проблематику која нема краја, али ћемо сви бити срећни и поносни ако овом дисертацијом кандидат допринесе објашњењу одређених недоумица и превазилажењу насталих уставно-правних проблема.

У уводним разматрањима, кандидат је одредио предмет, значај и циљ истраживања, поставио хипотетички оквир истраживања и указао на коришћене методе у обради предметне проблематике, као и научну и друштвену оправданост њене израде. У овом делу дисертације се указује и на основне методолошке напомене, које се односе на одређивање основних појмова у раду. Такође, кандидат у уводним разматрањима указује на основне разлоге који оправдавају његово истраживање, наводећи да се оправданост предузетог истраживања огледа у његовој изузетној актуелности.

Као битан елемент претходног и методолошког инструментарија истраживања, без сваке сумње спада утврђивање хипотезе. То је један мисаони рад који у предмету истраживања поделе власти у Уставу Републике Србије из 2006. године, као кључног принципа организације власти према важећем Уставу, треба да јасно одреди, односно претпостави, како и у којој се мери се, заиста, примењује ово начело и колико се оно што је предвиђено уставом, као највишим општим правним актом (оно што је нормирано), остварује у реалном животу. Приликом утврђивања хипотеза предмета истраживања, кандидат је пошао од тога да хипотеза представља одређену претпоставку и још непроверен суд који се претпоставља да је истинит, али и не мора да буде. Дакле, главна функција истраживања се састоји у потврди или оповргавању хипотезе, коју је нужно одредити из више разлога, а пре свега, због тога што у истраживање не сме да се иде насумице и неорганизовано (уз препуштање случајном утврђивању резултата), већ је нужно хипотезом одредити оквир и смер истраживања. Када се одреди тај смер, онда се избегава случајно и нехотично доказивање споредних елемената, уместо оних битних. Посебно је битно нагласити да се, при одређивању хипотезе, не сме никада заузети априоран (унапред формиран) став о њеном исходу и резултатима. Судови које доносимо о некој појави, предмету или стању могу да буду једноставни и сложени, позитивни или негативни и слично. Наравно, ови судови могу да се класификују и по другим основама, али за наше истраживање ће бити најприкладнији тзв. сложени логички суд, који изводимо из искуствених и, до сада, познатих премиса.

На основу теоријских поставки и богате праксе истраживања, хипотеза у овој докторској дисертацији, кандидат је пошао од тога да подела власти у Уставу Републике Србије из 2006. године, представља кључни принцип организације власти у нашој држави и да од њега полазе (што се, наравно, подразумева) сви остали нижи правни акти, као и постојеће институције јавног права и политичког живота. Подела власти представља једно од основних начела и институција владавине права, без чијег постојања не може да се обезбеди функционисање правне државе, парламентарни тип демократије и заштита основних права и слобода грађана. Такође, треба нагласити да је кандидат у истраживању користио бројне индикаторе да би, помоћу њих, објаснио и протумачио бројне чињенице, које у основи

представљају битне варијабле доказивања. Као индикаторе, кандидат је користио уставе, законе, пословнике, информације добијене од стране органа државне власти и јавне управе, парламентарних тела и слично. Путем спроведене анализе индикатора и упоређивања ових индикатора са (евентуално) новим варијаблама, он је био у могућности да потврди или оповргне, постављену основну или, пак, помоћну хипотезу.

а) Општа хипотеза

Попут промена које су настале у уставном уређивању друштвеног уређења и политичког система у Републици Србији, битно је промењен и систем власти у односу на стање које је постојало до доношења Устава Републике Србије из 1990. године. Ове промене, тј. прелазак са јединства власти на поделу власти, прихватио је и сада важећи Устав из 2006. године, који утврђује да је правни поредак јединствен и да организација власти у нашој држави почива на подели власти на законодавну, извршну и судску. Однос ове три гране власти треба да се заснива на њиховој равнотежи и на међусобној контроли. Ту посебно место заузима судска власт која је стручна, а не политичка и у односу на законодавну и извршну, треба да буде самостална и независна, да своје одлуке доноси само на основу важећег позитивног права – Устава, закона и других аката. Међутим, као што се то веома често дешава у уставној упоредној пракси, нормативно и стварно се не поклапају, тако да у уставу и законима пише једно, а у реалном животу, у пракси, се дешава нешто сасвим друго. То се, нажалост, показало у недавно спроведеној реформи правосудја, која се неславно завршила, управо због непоштовања кључног принципа организације власти у Републици Србији зајемченог самим Уставом из 2006. године – принципа поделе власти. Због тога је кандидат у овом раду уложио изузетно велики напор и највећи део дисертације посветио анализи међусобног односа највиших политичких институција у Републици Србији, сагледавању спровођења начела поделе власти од 2006. године, тј. од доношења Устава, па све до 2009. године, тј. почетка реформе правосудног система у нашој земљи, као и последица које је изазвало непоштовање начела поделе власти, као кључног и Уставом загарантованог принципа организације власти у Србији.

б) Посебне хипотезе

Поделу власти у Уставу Републике Србије из 2006. године, која представља кључни принцип организације власти, кандидат је сагледао кроз посебне хипотезе које су постављене:

1. Недовољна језичка конзистентност законских формулација приликом прописивања поделе власти.
2. Компликованост остваривања начела поделе власти.
3. Организација власти у било којој држави, директно је зависна од степена демократизације и промена у друштву.
4. Егзекутива у систему поделе власти има фактичку превласт, на тај начин што она готово редовно, себи присваја путем ширења уредбодавне надлежности и значајан део законодавне власти.

5. Са становишта захтева који произилази из принципа народне суверености, подела власти је неприхватљива, јер је сувереност, као таква, недељива.
6. Примена начела поделе власти је врло значајна у изградњи правне државе и парламентарне демократије.
7. Начело поделе власти је средство ограничавања државне власти у односу на неприкосновену сферу људских слобода и права.
8. Већа ефикасност начела поделе власти у односу на начело јединства власти приликом ограничења државе и носилаца највиших државних функција.

Проблематика коју је кандидат изучавао у овом раду, захтевала је озбиљан научни приступ и, отуда, можемо рећи да она представља за сваког истраживача изузетно велики изазов. Ту мислимо, пре свега, на недовољну научну истраженост овог проблема, с обзиром да је у уставном поретку Републике Србије, све до доношења Устава из 1990. године, за организацију власти био у примени скупштински систем, заснован на демократском јединству власти. Наравно, треба рећи да, и једно, и друго начело (јединство и подела власти) имају своје позитивне и негативне особине, па самим тим, и бројне присталице, и противнике у научним круговима који се баве овом проблематиком. Зато се мора упозорити на релативност поделе и јединства власти и на посебну улогу савремене бирократије у јачању егзекутиве, тј. у успостављању јединства власти у њену корист. Због тога, сматрамо да је неопходно радити на проналажењу одговарајућих доказа ради потврде најављене основне хипотезе, која ће бити предмет опсежног истраживања и доказивања кандидата у овој дисертацији. Сагласно постављеном проблему и циљевима који су се желели постићи путем истраживања у овом раду, као и расположивим информацијама, кандидат је успешно формулисао општу хипотезу и посебне хипотезе.

6. Научни резултати докторске дисертације

Реално је очекивати да једно овакво сложено, свестрано и свеобухватно истраживање значајно допринесе квалитетном помаку у изучавању и разумевању бројних питања, која се тичу доношења, спровођења, важења и укидања устава, као највишег општег правног акта, а посебно организације власти према начелу поделе власти, као принципу који се данас примењује у највећем броју демократских држава. Упркос одређеним слабостима, теорија и пракса поделе власти нису изгубиле своју вредност и значај за институционализацију и функционисање демократског политичког система. Подела власти представља "услов без кога се не може", тј. *conditio sine qua non* сваке демократије. У корист поделе власти говори много разлога, од којих су најважнија два: један технички, а други правни. Технички разлог је разлог специјализације, с обзиром да свака функција тражи органе, који ће се искључиво њој посветити и који ће јој прилагодити све своје способности. Када би све функције биле поверене истом органу, овај орган не би могао ни за једну да има довољно времена, нити би се и за једну могао нарочито оспособити. Правни разлог у корист поделе власти се састоји у томе што је без организовања власти по овом принципу, немогуће остварити владавину права. Када се све функције државне власти сједине у рукама истог човека или истог тела, тај човек или то тело постају свемоћни, неограничени. Због тога је суштински допринос ове докторске дисертације упознавање стручне и остале јавности са обиљем тешко доступних

података, сазнања, информација и докумената о идејним и правним оквирима доношења, како устава уопште, као највишег и најзначајнијег документа у целокупној хијерархији правних аката, тако и Устава Републике Србије из 2006. године. Једном речју, ова докторска дисертација је квалитетан помак у научном третирању принципа поделе власти и његовог значаја за организацију власти, како у упоредној уставности, тако и у савременом уставном систему Републике Србије.

Планирана истраживања имају одговарајући значај у односу на критичко сагледавање садржаја и облика примене одређених средстава и метода у досадашњој савременој и будућој пракси у доношењу и промени устава. Даље, значај и допринос ове дисертације се испољава и у сагледавању и анализи резултата емпиријског истраживања, који ће указати на практичне аспекте проблематике доношења и ревизије устава, који су данас познати и развијени у уставним порецима других земаља. Неопходно је било сагледати добре и лоше стране доношења Устава Републике Србије, као и ставове теоретичара и практичара о примени начела поделе власти у нашој држави, нарочито анализом садржаја и упоредно-правном методом, ради сагледавања типичних решења разних правних система.

Не залажући се ни за какав идеалан или до краја доведен систем поделе власти (који, у пракси, никада није остварен, нити га је потребно остварити, јер су елементи сарадње и координације власти увек неопходни), кандидат је, ипак, дошао до закључка о одређеним слабостима садашњег уставног система у организацији власти. Улога судства (уставног и редовног) у прихваћеном моделу поделе власти, још увек се реализује у сенци утицаја извршне власти и страначко-политичких чинилаца, што не одговара начелима и постулатима уставног уређења утемељеног на владавини права и правној држави. У постојећим решењима о раду парламента (Народне скупштине Републике Србије), још увек нису искоришћене све могућности (упоредно-правна и друга решења) за доследније остваривање улоге скупштине у парламентарном животу и остваривању модела поделе власти.

На основу вишегодишњег научног истраживања и коришћења веома богате литературе, као и законских текстова, кандидат је у својој докторској дисертацији предложио одговарајућа решења о правцима могућих реформи и усавршавању уставног система у целини, а посебно у Републици Србији. Такође, кандидат је пружио читав низ значајних и важних предлога за реформу и прилагођавање позиције грана власти на свим нивоима – од општине до републике и веома јасно показао у чему се састоји извориште одређене недовршености и недовољне ефикасности постојећег модела поделе власти. Због тога, треба се заложити за потпуније и доследније реорганизовање модела организације власти у Републици Србији ка једном ефикаснијем моделу парламентарне демократије.

7. Примењивост и корисност резултата у теорији и пракси

Када је реч о примењивости и корисности резултата докторске дисертације кандидата *Борислава Галића* која носи назив *"Подела власти у Уставу Републике Србије из 2006. године – кључни принцип организације власти"* (како у теорији, тако и у пракси), треба рећи да ће они, свакако, допринети бољем разумевању начела поделе власти, исправљању постојећих "грешака", недоследности и пропуста у нашем националном законодавству. Област истраживања докторске дисертације је, до сада, мало обрађивана у литератури, што је несразмерно са значајем овог начела за организацију власти и утицајем важећег Устава на

даљи развој уставности Републици Србији. Кандидат се у пријави дисертације, најуже определио за ову, веома интересантну материју, ослањајући се, пре свега, на највиши општи правни акт наше државе, као и друге бројне документе, научне радове који обрађују ово питање, монографије, повеље, конвенције, законске и друге текстове, који су од веома великог значаја за предмет наведеног истраживања. У досадашњој уставној историји је било радова, монографија, књига и других текстова који су били посвећени питању организације власти према појединим, тада важећим уставима, како у југословенској, тако и у светској уставности. Међутим, питање организације власти према Уставу Републике Србије из 2006. године, а посебно подела власти, као кључни принцип, према коме је организована државна власт у нашој земљи, до сада није у научној јавности добило онај значај који заслужује. Наиме, од проналажења одговарајућег односа између законодавне и извршне власти (њихове међусобне сарадње и контроле егzekутиве од стране легислативе) и највишег могућег степена самосталности и независности судске власти, зависи будућност сваког друштва, као и степен остваривања демократије. Уз боље познавање овог односа и прихватање најадекватнијих решења, могу се предвидети бројна дешавања и на време уочити проблеми, који се тада могу благовремено решити од стране надлежних политичких институција. Правилним и благовременим уочавањем проблема у функционисању једног уставног акта и остваривањем основних људских слобода и права, наука може, на одговарајући начин, да прати те појаве, да успешно предвиди развој и ток догађаја, као и да понуди одговарајући модел ефикасног супротстављања негативним појавама и начине њиховог решавања. С обзиром да важећи Устав Републике Србије из 2006. године представља наставак изградње уставно-правног поретка у нашој земљи на новим основама, после доношења Устава Републике Србије из 1990. године, решења предвиђена овим уставним актом представљају веома значајну тему за изучавање, којој до сада није била одговарајућа пажња. Посебно се осећа недостатак темељних студија посвећених подели власти, као принципу на коме је, данас, организована власт у Републици Србији.

Основни значај рада се састоји у целовитом сагледавању места и улоге принципа поделе власти, као једног од, данас, највише примењиваних начела организације власти у једној држави. Резултати до којих је кандидат дошао у овој дисертацији, имају вишеструки значај за доношење нових и измену постојећих прописа у овој области. Ово, пре свега, због чињенице да реформе (у скоро свим сегментима нашег друштва) и усклађивање нашег законодавства са законодавством Европске уније, представљају један од кључних фактора за процесе прилагођавања и приступања овој великој европској породици. Због тога је од изузетног значаја само разматрање, свестрана анализа домаћих прописа и њихово упоређивање са развијеним међународним законодавством, кога чине бројне декларације, конвенције, пактови, повеље и други акти. Из наведених разлога констатујемо, са великим задовољством, да су сам приступ изради наведене дисертације, методолошки поступак и резултати до којих је кандидат у свом истраживању дошао, изузетно значајна и вредна "подлога" и подстицај за даља истраживања. То се посебно односи на будућа истраживања која ће предузимати бројни други аутори, нарочито млађе колеге, затим студенти редовних и последипломских студија, као и шира научна јавност. Управо, због тога, резултати и сазнања до којих се дошло израдом ове дисертације, свакако ће бити од непроцењивог значаја за даља истраживања, јер рад који је пред нама пружа одговоре на бројна питања, која до сада нису била предмет посебне научне обраде. Значајан извор сазнања представља теорија и пракса појединих држава, које су највише унапредовале, када је реч о омогућавању примене поделе власти на законодавну, извршну и судску. Стога, значајно полазиште за проучавање ове

материје, јесу и искуства ових земаља, а која се могу наћи у одређеним стручним и научним радовима, монографијама и публикацијама.

8. Начин презентирања рада научној јавности

Реално је очекивати да једно овакво сложено, свестрано и свеобухватно истраживање значајно допринесе квалитетном помаку у изучавању и разумевању бројних питања која се тичу начела поделе власти. Суштински допринос ове докторске дисертације биће упознавање стручне и остале јавности са обиљем тешко доступних података, сазнања, информација и докумената о идејним и правним оквирима поделе власти, како у упоредној уставности, тако и у уставном поретку Републике Србије.

Планирана истраживања имају одговарајући значај у односу на критичко сагледавање садржаја и облика примене одређених средстава и метода у досадашњој савременој и будућој пракси у погледу принципа поделе власти. Истраживање којим се кандидат бави у својој докторској дисертацији веома комплексно и мултидисциплинарно, међу којима су првенствено: Уставно право, Међународно право и Политички систем. Такође, циљ наведеног научног истраживања, јесте да укаже на значај поделе власти, како на домаћем, тако и на страном нивоу, као и на могуће негативне друштвене појаве на уставни поредак Републике Србије уколико ово начело није успешно спроведено. Зато кандидат у свом раду указује на основне појавне облике непоштовања, неостваривања и неадекватне примене овог начела, као и на могуће начине за његово успешно спровођење, како у свету, тако и у нашој земљи.

Истраживање којим се кандидат бавио у наведеној докторској дисертацији је веома комплексно и мултидисциплинарно, међу којима су првенствено: Уставно право, Политичке институције и Уставна и национална историја. С обзиром да под предметом Уставног права, као научне дисциплине, схватамо уставни поредак једног одређеног друштва, који обухвата, како уставне и друге норме, тако и одређену друштвену праксу (из које су ове норме проистекле и у којој се реализују) и ако се пође од тога да је Уставно право наука која упознаје студенте са уставним поретком одређене земље, као и са уставним порецима највећих земаља света, очигледна је предметна припадност предложене теме докторске дисертације овој научној дисциплини. Отуда, предложена докторска дисертација кандидата Борислава Галића, под називом "Подела власти у Уставу Републике Србије из 2006. године – кључни принцип организације власти", припада ужој уставно-правној научној области.

III. ЗАКЉУЧНА ОЦЕНА КОМИСИЈЕ

Комисија је једногласна у оцени да је докторска дисертација кандидата *Борислава Галића* под називом *"Подела власти у Уставу Републике Србије из 2006. године – кључни принцип организације власти"* подобна за јавну одбрану.

IV. ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

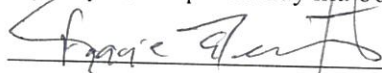
Имајући у виду претходно наведено, Комисија је мишљења да је предложена тема веома актуелна и да прати савремене тенденције у Уставном праву. Имајући у виду приложени концепт рада и списак предложене литературе која је била коришћена у истраживању, као и досадашњи рад кандидата, Комисија сматра да је кандидат Борислав Галић предложену тему квалитетно обрадио. На основу свих увида и анализа до којих је Комисија дошла, може се закључити да је ова дисертација први комплетан и систематски студијски рад, који свеобухватно расправља о моделу поделе власти, који је предвиђен Уставом Републике Србије из 2006. године за организовање власти у држави (са освртом на целокупан уставни систем). Овај, значајан истраживачки подухват, заснован је на веома темељном проучавању обимне теоријске и документационе грађе и представља нови и оригинални прилог науци о Уставном праву и познавању савремене проблематике организације власти.

На основу изнете оцене рада, Комисија сматра да докторска дисертација кандидата *Борислава Галића* под називом *"Подела власти у Уставу Републике Србије из 2006. године – кључни принцип организације власти"* испуњава све услове за јавну одбрану и предлаже Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Крагујевцу да прихвати овај Извештај и одобри јавну одбрану докторског рада.

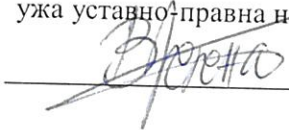
Крагујевац, 06. октобар 2017. године

КОМИСИЈА

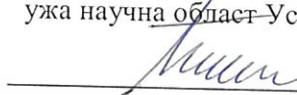
др Радоје Брковић, редовни професор,
Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу,
ужа радно-правна научна област

др Јелена Вучковић, доцент,
Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу,
ужа уставно-правна научна област

др Милан Пилиповић, доцент,
Правни факултет, Универзитет у Бања Луци,
ужа научна област Уставно право

Универзитет у Крагујевцу

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Број: 3104/4
02.11.2017. године

Декан Правног факултета у Крагујевцу, на основу чл. 56. ст. 5 и 87. Статута Правног факултета у Крагујевцу, донео је 02.11.2017. године,

РЕШЕЊЕ

Ставља се на увид јавности урађена Докторска дисертација и Извештај Комисије о оцени докторске дисертације кандидата Борислава Галића, судента докторских студија, под насловом:

"Подела власти у Уставу Републике Србије из 2006. године - кључни принцип организације власти"

објављивањем на Сајту и Библиотеци Правног факултета у Крагујевцу а Извештај Комисије и на Сајту Универзитета у Крагујевцу, у трајању од 30 дана.

Образложење

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата Борислава Галића, образована Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, Број: IV-02-826/30 од 13.09.2017. године, доставила је Факултету Извештај о оцени урађене Дисертације (Број: 3104 од 09.10.2017. године). Уз Извештај, Комисија је доставила и примерак урађене докторске дисертације.

Сагласно чл. 30. став 8. Закона о високом образовању ("СГ РС" бр. 76/05... 87/16) чл. 48. став 6. Статута Универзитета у Крагујевцу и чл. 56. Статута Факултета, Декан Факултета ставља на увид јавности докторску дисертацију и Извештај комисије о оцени докторске дисертације.

Имајући у виду наведено донео сам решење како гласи у диспозитиву.

Доставити:

- Сајт и Библиотека,
- Универзитет у Крагујевцу,
- Архива.

ДЕКАН

Проф. др Драган Вујисић